

per Joan Planells Ripoll

L'any 1740 el dia primer de març era el darrer dia de Carnestoltes. Abans que el dia 2 la cendra quaresmal posàs fre a la disbauxa, colles de disfressats havien anat de ball en ball, acumulant matèria de penitència. Ignàsia Moranta, encara que

[illegible]

Restes de l'antiga casa pairal dels Joans del torrent de ses Dones, adossades a les parets del casament de can Bofi.

tenia el seu marit fora de l'illa, probablement per motiu d'estudis, no volgué privar-se de la gatzara carnavalesca. Devia ser el diumenge quan els germans Joan Antoni i Domingo "Torrent" es toparen per la Marina amb una quadrilla de la qual formaven part Ignàsia i el seu cunyat Domingo Gotarredona. S'hi ajuntaren i tots plegats se n'anaren a visitar els balls que es celebraven a diferents cases particulars. Domingo Torrent es convertí en el galant d'Ignàsia. Per carrers i balls anaven sempre junts, fins a tal punt que Domingo Gotarredona començà a mirar-se'ls de reüll i en un cert moment va dir a la seua cunyada que no estava bé el que feia, sobretot tenint en compte que el seu home no era a Eivissa i que Domingo Torrent era germà del seu antic pretendent, el Dr. Josep Joan. Però es veu que ella no estava per sermons, i quan entraren al ball de Can Mariano Llaneres, va tornar a ballar amb Domingo Joan i l'obsequià amb un bastó que

portava (trofeu de l'època per al galant preferit?); la qual cosa va caure molt malament a Domingo Gotarredona, que pensava que, en aquelles circumstàncies, el bastó li pertocava a ell com a cunyat. Aquest, en arribar a ca seua, va explicar al seu pare el comportament d'Ignàsia, recalcant que a Can Llaneres ella i Domingo Joan ballaven pels racons. L'episodi es clausurà amb una adequada correcció aplicada pel sogre a la seua nora.

El dimarts dia 1, es celebraven els darrers balls de carnaval i Domingo Gotarredona tornà a Can Mariano Llaneres. Domingo Joan, que havia paït malament la reacció dels Gotarredona també hi va acudir, però no amb la intenció de ballar, sinó per desafiar el seu homònim a sortir fora i discutir a cops el tema de la correcció d'Ignàsia. Els dos Domingos baixaren al carrer i començaren a repartir-se bastonades. Aviat s'hi arremolinaren uns altres joves que sortien del ball de ca n'Ignasi Vileta, els quals, segons les seues

posteriors declaracions davant el jutge, s'aferraren amb ells per departir-los; però, segons el testimoni d'altres persones que ho venen, de passada haurien cooperat amb Domingo Gotarredona. Després de la baralla el grup de departidors s'endugué a Gotarredona cap al ball de casa l'algutzir Antoni Mir, mentre que un altre dels presents feia llum a Domingo "Torrent" per ajudar-lo a buscar la perruca i el garrot, perduts durant la lluita. Quan es tornà a posar la perruca al cap, se'l va trobar ple de sang.

Domingo Joan no pensava anar-se'n a jeure sense haver aclarit els comptes amb Domingo Gotarredona. Es va armar d'un espasí i s'apostà davant la porta de ca n'Antoni Mir, esperant que l'altre sortís del ball. Quan aquell aparegué a la porta, el va escometre disposat a pagellar-lo. Gotarredona aconseguí parar els primers cops de l'espasí amb el bastó que portava i va tenir la fortuna que intervinguessin dos soldats que desarmaren el seu

Hort del pla de Jesús denominat vulgarment ca n'Agustí i enregistrat amb el nom de Tanca d'en Marsellès. L'any 1740 n'era propietària Ignàsia Moranta Vendrell.

agressor. Els soldats volien endur-se'ls a presència del governador, però de ca n'Antoni Mir va sortir un sergent que els va manar simplement que se n'anassin a ca seua.

El Dimecres de Cendra, 2 de març, els germans "Torrent" anunciaren la seua dieta penitencial proclamant que "es menjarien es fetges des Gotarredones". El cunyat d'Ignàsia, preferint no voler comprovar si estaven realment disposats a trencar l'abstinència, no va sortir de ca seua en tot el dia. Ni tan sols va anar al rosari de Sant Domingo, com tenia per costum, perquè li arribaren notícies que Domingo Joan i els seus germans, Joan Antoni i el Dr. Josep, tol-laven pels voltants del Convent. Mentrestant Antoni Gotarredona, fill de Vicent Costa-redona i oncle de Domingo, hauria anat dient amb un cert to de befa que els dos soldats havien llevat l'espasí a Domingo "Torrent" valent-se només d'un tros de canya.

El dijous dia 3 Antoni Gotarredona tancà prompte la seua sastreteria perquè volia assistir a una novena que es celebrava a la capella dels jesuïtes. Quan al sopor sortia de la capella de Sant Agapit, a la mateixa plaça de la Companyia, Joan Antoni "Torrent" se li va plantar davant demanant-li comptes de la història de la canya. Antoni Gotarredona volia ajornar la discussió amb el pretext que més tard ja en parlarien, però l'altre, sense admetre dilacions, li va dir que si no fos perquè era un home casat "li desfarà sa cara a bufetades i el fo-

tria de cap baix des torrelló" (la "Torreta" de l'actual Seminari?); i oblidant-se momentàniament de la dona de n'Antoni, li donà una pinya pel pit que el va fer caure en terra, on a continuació li afegí un cop de peu per una espata. Hi acudia gent i Joan Antoni se n'anà corrent cap a ca seua, que estava molt prop d'allí. En va sortir immediatament portant una espasa i amb ella va envestir altra vegada Antoni Gotarredona, el qual es va resguardar darrere el doctor en drets Joan Francesc Planells, que en aquell moment estava vora d'ell. El Dr. Planells va tractar de retenir Joan Antoni "Torrent", agafant-lo per la capa; però aquest se'n va desprendre i deixant-la en mans de l'advocat, li va estrènyer darrere n'Antoni, que ja corria a tot rompre carrer de Jordi Llobet avall amb la capa de rossec. Sort va tenir Antoni Gotarredona que pel mateix carrer hi passàs en aquell moment l'algutzir Antoni Mir, el qual fent-se càrrec del caràcter de la cursa, va detenir Joan Antoni "Torrent" i se l'endugué a la presó.

A continuació fou empresonat també Domingo Joan, mentre que el seu germà, Dr. Josep, i Domingo i Antoni Gotarredona quedaven arrestats en els seus respectius domicilis. Després de les pertinents averiguacions l'assessor (jutge) Gabriel Verd aixecà l'arrest domiciliari als tres darrers el dia 10 de març; i set dies després disposava que *se mande por ahora que salgan dichos Torrents hermanos de las Reales Cárceles con tal que, antes de exe-*

cutarse la extracción, den fianzas de quinientos pesos cada uno respectivamente.

Tretze anys després Ignàsia Moranta Vendrell va infantar Joan Gotarredona Moranta, fill del doctor en drets Josep Gotarredona Planells i rebesavi del general Ramon Gotarredona Prats.

Domingo Gotarredona Planells en 1742, a l'edat de vint anys, es va casar amb Maria Calbet, filla del patró Mateu Calbet Ros. El matrimoni de la seua filla Francesca Gotarredona Calbet amb Mariano Ramon acabaria convertint-lo en un dels rebesavis de Bartomeu Mariano Ramon Tur, fill il·lustre de la ciutat d'Eivissa.

Al sastre Antoni Gotarredona Planells li morí l'esposa que Joan Antoni "Torrent" no volia perjudicar i va tornar a casar-se; però de cap de les dones no va tenir fills que li donassin néts.

Joan Antoni Joan Tur "Torrent" es va doctorar en medicina, com son pare, i malgrat haver-se casat també dues vegades, la seua descendència es va estancar en un fill que es féu capellà.

El Dr. Josep Joan Tur "Torrent" s'havia casat l'any 1739 amb Catalina Mantilla, filla del metge Senent, i una néta seua, filla del també doctor en drets Francesc Joan Mantilla, contragué matrimoni amb el notari Vicent Gotarredona Xareco, nét d'Ignàsia Moranta. Així la sang d'Ignàsia i del Dr. Josep Joan Tur a la fi corrien juntes per les venes de l'advocat Joan Gotarredona Joan, avi de Pere Jasso Gotarredona.

L'any 1746, a l'edat de vint-i-quatre anys, Domingo Joan Tur "Torrent" rebé l'ordenació sacerdotal i uns quaranta anys després el bisbe Abad y Lasierra en donava aquestes referències: *ordenado de sacerdote, residio siempre en la iglesia matriz con bastante puntualidad. Es aplicado al confesionario y dirección de las almas y versado en las cosas de la Iglesia. Es de una conducta formal y arreglada y lo juzgo proporcionado para una prebenda de la Catedral.* L'any 1791 fou elegit canonge i morí en 1803 a l'edat de vuitanta-un anys.

JOAN PLANELLS RIPOLL